

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของนโยบายการจัดการศึกษา เพื่อความมั่นคงแห่งชาติ ในจังหวัดชายแดนภาคใต้

Doctor of Philosophy in Social Sciences Association
Ramkhamhaeng University

Factors Influencing the Effectiveness of National Security Educational Policy in the Southern Border Provinces

สมพงษ์ ปานเกล้า¹ ภาวิดา ธาราศรีสุทธิ²
ดร.รุจิร ภู่อารยะ³ ดร.พิริยศ ราธิมมูลา⁴

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของนโยบายการจัดการศึกษา เพื่อความมั่นคงแห่งชาติในจังหวัดชายแดนภาคใต้และสร้างสมการพยากรณ์ประสิทธิผลของนโยบายการจัดการศึกษาเพื่อความมั่นคงแห่งชาติ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้แบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ (1)กลุ่มผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งเลือกโดยวิธีแบบชั้นภูมิ มาจากผู้บริหารสถานศึกษาและประธานกรรมการสถานศึกษา จำนวน 330 คน (2) กลุ่มผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่ม ที่ได้มาจากผู้แทนหน่วยงานทางการศึกษา ผู้แทนองค์คณะบุคคลทางการศึกษา และผู้แทนหน่วยงานความมั่นคง ทั้งในและนอกระบบราชการ จำนวน 51คน ผลการวิจัย พบว่า 1). ปัจจัยด้านวิธีการทางการเมืองและปัจจัยด้านโครงสร้างทางสังคม มีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันและมีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลของนโยบายการจัดการศึกษาเพื่อความมั่นคงแห่งชาติ แต่ปัจจัยด้านยุทธศาสตร์ การบริหาร ไม่มีความสัมพันธ์กันกับปัจจัยใดๆ 2). สมการพยากรณ์ประสิทธิผลของนโยบายการจัดการศึกษาเพื่อความมั่นคงแห่งชาติในจังหวัดชายแดนภาคใต้ กับปัจจัยต่างๆ นำเสนอได้ดังนี้ (ประสิทธิผลของนโยบาย) = 1.152 + 0.278 วิธีการทางการเมือง (แบบบูรณาการ) + 0.209 โครงสร้างทางสังคม (ประวัติศาสตร์) + 0.170 โครงสร้างทางสังคม (วัฒนธรรม) (ประสิทธิผลของนโยบาย) = 0.384 วิธีการทางการเมือง (แบบบูรณาการ) + 0.280 โครงสร้างทางสังคม (ประวัติศาสตร์) + 0.196 โครงสร้างทางสังคม (วัฒนธรรม)

คำสำคัญ : ประสิทธิผล นโยบายการศึกษา ความมั่นคงแห่งชาติ จังหวัดชายแดนภาคใต้

¹ นักศึกษาปริญญาเอก คณะศึกษาศาสตร์ สาขาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

² อาจารย์ประจำ คณะศึกษาศาสตร์ สาขาการบริหารการศึกษาและอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยรามคำแหง อาจารย์ที่ปรึกษา

³ รองศาสตราจารย์ ประจำบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีปทุม อาจารย์ที่ปรึกษา

⁴ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ประจำคณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ อาจารย์ที่ปรึกษา

Abstract

In this dissertation, the researcher examines factors influencing the effectiveness of national security educational policy in the southern border provinces. The researcher also frames a predictive equation governing the effectiveness of national security educational policy. In addition, the researcher recommends attention be paid to strategic issues affecting educational policy in the southern border provinces.

The sample population consisted of two groups: (1) respondents to a questionnaire selected by the method of stratified random sampling from a group of 330 school administrators and chairpersons of educational institution committee; (2) Fifty-one focus group attendees selected from representatives of educational units, educational personnel, and security units both in the bureaucracy and outside. Seventeen interviewees for in-depth interviews were selected from educational administrators from the Ministry of Education, the southern border provinces, and members of the Senate. Findings are as follows: 1) The factors of political methods and social structure exhibited mutual correlation and were correlated with the effectiveness of national security educational policy. However, the factor of administrative strategies was found not to be correlated with the other factors. 2) The predictive equation for the effectiveness of national security educational policy in the southern border provinces in concert with other factors is as follows: (policy effectiveness) = $1.152 + 0.278$ political methods (integrated) + 0.209 social structure (history) + 0.170 social structure (culture). (policy effectiveness) = 0.384 political methods (integrated) + 0.280 social structure (history) + 0.196 social structure (culture).

Keywords : Effectiveness, Educational Policy, National Security, Southern Border Provinces

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

จังหวัดชายแดนภาคใต้เป็นเขตพื้นที่ทางปกครองของจังหวัดปัตตานี นราธิวาส ยะลา สตูล และสงขลา ประชาชนส่วนมากนับถือศาสนาอิสลาม และมีโครงสร้างทางสังคมได้แก่ เชื้อชาติ ศาสนา ภาษาและวัฒนธรรมที่แตกต่างออกไป ชุมชนในภูมิภาคอื่นๆ ถ้าพิจารณากันในระดับประเทศชาวไทยมุสลิมจะกลายเป็นชนกลุ่มน้อยของประเทศ ในขณะที่ชาวไทยพุทธเป็นชนกลุ่มใหญ่ (Majority or Dominant Group) แต่หากพิจารณาในระดับท้องถิ่นมีประชากรประมาณร้อยละ 80 เป็นมุสลิมเชื้อสายมลายู นับได้ว่าเป็นกลุ่มชาติพันธุ์ขนาดใหญ่ (Majority) ของชุมชนแถบนี้ ทำให้กลายเป็นชนกลุ่มน้อยที่มีบทบาท มีอำนาจ และพลังต่อรองทางการเมืองกับรัฐบาล เป็นเหตุให้ทางการเมืองการปกครองมองว่าชนกลุ่มนี้มีปัญหาเฉพาะจำเป็นต้องใช้นโยบายและวิธีการพิเศษในการปกครองกลุ่มประชากรกลุ่มนี้

การจัดการศึกษาสำหรับชาวไทยมุสลิม ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ รัฐในระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ได้กำหนดแนวนโยบายเป็นกรณีพิเศษมานานแล้ว นับตั้งแต่รัชกาลที่ 5 (พ.ศ. 2411-2453) ได้มีแนวความคิดที่จัดการศึกษาในบางมณฑลที่มีภาษาพูดและภาษาหนังสือที่แตกต่างให้ได้มีการเรียนหนังสือไทยมากขึ้นโดยเฉพาะในมณฑลปัตตานี ครั้นถึงสมัยรัชกาลที่ 6 (พ.ศ. 2453-2468) ได้ทรงกำหนดแนวนโยบายการจัดการศึกษาภายใต้กรอบคิดรัฐชาติ (Nation-State) ที่มุ่งเน้นให้คนภายในชาติเดียวกันควรจะมีเอกลักษณ์ร่วมที่เหมือนกันอย่างน้อยๆ ก็ด้านภาษา แต่ก็ไม่ประสบผลสำเร็จเพราะประชาชนไม่เห็นด้วยกับการสอนภาษาไทย และกลัวว่าเด็ก

มาเข้าโรงเรียนจะกลายเป็น “คนไทย” (เป็นคนนับถือศาสนาพุทธ) รัฐบาลจึงออกกฎหมายบังคับซึ่งทำให้มีการศึกษาภาคบังคับขึ้นทั่วทุกตำบลของมณฑลปัตตานีตั้งแต่ปีแรกที่มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ. 2464 จนในช่วงปีถัดมาเกิดปฏิกิริยาต่อต้านนโยบายดังกล่าว โดยรัฐบาลขณะนั้นจึงต้องมีการทบทวนและผ่อนผันทั้งข้อกฎหมาย แนวนโยบายและมาตรการต่างๆ และต่อมารัชกาลที่ 7 (พ.ศ. 2468-2478) ก็ได้จัดการศึกษาสำหรับชาวไทยมุสลิมในมณฑลปัตตานี โดยไม่ได้มีการเร่งรัดให้เด็กมุสลิมต้องพูดภาษาไทยให้ได้ แต่ค่อย ๆ ดำเนินไปที่ละเล็กละน้อยตลอดรัชสมัย

รัฐบาลหลังเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ. 2475 โดยเฉพาะคณะรัฐบาลระหว่างปี พ.ศ. 2475 - 2502 เป็นรัฐบาลที่บริหารราชการแผ่นดินในท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงคณะรัฐมนตรีบ่อยครั้ง ซึ่งนอกจากพบว่ารัฐบาลจอมพล ป. พิบูลสงครามได้ประกาศยกเลิกการใช้กฎหมายอิสลามว่าด้วยครอบครัวและมรดกแล้ว รัฐบาลยังได้ยึดแนวนโยบาย “รัฐนิยม” เป็นกรอบนโยบายการจัดการศึกษาที่ประชาชนทุกคนทุกภาคต้องตอบสนองเพื่อเป็นการกำหนดกฎวัฒนธรรม (cultural rulers) และเสริมสร้างเอกลักษณ์แห่งรัฐ โดยการเร่งให้เรียนภาษาไทยในโรงเรียนประชาบาลและให้ใช้ภาษาไทยในการติดต่อราชการ ทำให้ประชาชนชาวไทยมุสลิมในจังหวัดชายแดนภาคใต้รู้สึกว่าคุณบิด้านทางจิตใจและถือว่าเป็นความพยายามกลืนชาติมลายูของพวกเขา แนวนโยบายบีบบังคับเพื่อผสมกลมกลืนทางเชื้อชาติ ซึ่งกำหนดโดยรัฐบาลจอมพลแปลก พิบูลสงคราม ในช่วงก่อนและระหว่างสงครามโลกครั้งที่ 2 นอกจากไม่ประสบ

ความสำเร็จตามนโยบายแล้ว ยังเป็นเหตุอันนำไปสู่การจัดตั้งขบวนการทำทนายอำนาจรัฐทั้งภายในและนอกประเทศอย่างเป็นระบบยิ่งขึ้น รัฐบาลจึงหันมาใช้นโยบายบูรณาการเพื่อยับยั้งกระแสแบ่งแยกดินแดนที่เกิดขึ้นตามแนวชายแดนภาคใต้หลังจากที่ประชาชนได้มอบหมายให้ตัวแทนเข้ายื่นข้อเสนอ 7 ข้อต่อรัฐบาล โดยข้อเสนอดังกล่าวมีประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาที่รัฐบาลควรแก้ไขอยู่ประเด็นหนึ่งด้วย

ถึงแม้ว่ารัฐบาลจะยอมรับข้อเสนอของประชาชนมาหลายๆ รัฐบาลแล้วก็ตาม แต่การนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติมักจะไม่ประสบผลสำเร็จมากนัก เพราะมีเหตุต้องเปลี่ยนแปลงรัฐบาลและขาดการกำกับให้ข้าราชการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง ทั้งนี้ แม้ว่ารัฐบาลจะกำหนดนโยบายการจัดการศึกษาโดยยึดแนวกระแสพระราชดำริสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ที่ว่า “...การศึกษาที่นี้สำคัญมากพยายามจัดให้ดี ให้พลเมืองสามารถพูดภาษาไทยได้ แม้จะพูดได้ไม่มากนัก เพียงแต่พอรู้เรื่องก็ยั้งดี...” แล้วก็ตาม คณะรัฐมนตรีจึงจัดตั้งศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ศอ.บต.) เป็นองค์การพิเศษเพื่อประสานงานกับหน่วยงานต่างๆ และเพื่อร่วมกันแปรเปลี่ยนนโยบายความมั่นคงแห่งชาติสู่การปฏิบัติ ดังนั้นนโยบายการจัดการศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ของกระทรวงศึกษาธิการระยะนี้ จึงเน้นนโยบายเกี่ยวกับการจัดการศึกษาเพื่อการใช้ภาษาไทย เพื่อสร้างจิตสำนึกความเป็นคนไทยและการปรับปรุงโรงเรียนปอเนาะในกรอบความมั่นคงแห่งชาติ เป็นด้านหลัก

ดังนั้น เพื่อให้การบริหารและการจัดการศึกษาใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ สามารถแก้ไขปัญหาดังที่ระบ

เร่งด่วนและระยะยาวได้อย่างมีประสิทธิภาพ คุ่มค่ากับงบประมาณที่รัฐบาลสนับสนุนตามแผนยุทธศาสตร์ ซึ่งส่งผลต่อการคลี่คลายปมปัญหาด้านความมั่นคงทางสังคมและการเมืองในจังหวัดชายแดนภาคใต้ด้วยนั้น จึงควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพของนโยบายการศึกษาเพื่อความมั่นคงแห่งชาติในจังหวัดชายแดนภาคใต้ เพื่อตรวจสอบและแสวงหาข้อค้นพบ โดยมีความมุ่งหวังในการดำเนินการภายใต้วัตถุประสงค์ที่กำหนดดังกล่าวแล้วต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ในประเด็นต่อไปนี้

1. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพของนโยบายการจัดการศึกษาเพื่อความมั่นคงแห่งชาติในจังหวัดชายแดนภาคใต้
2. เพื่อสร้างสมการพยากรณ์ประสิทธิภาพของนโยบายการจัดการศึกษาเพื่อความมั่นคงแห่งชาติในจังหวัดชายแดนภาคใต้
3. เพื่อเสนอแนะประเด็นยุทธศาสตร์ที่มีประสิทธิภาพต่อนโยบายการจัดการศึกษาเพื่อความมั่นคงแห่งชาติในจังหวัดชายแดนภาคใต้

ขอบเขตของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัยไว้ดังนี้

1. ด้านเนื้อหาการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมุ่งศึกษา
 - 1.1 ปัจจัยด้านโครงสร้างทางสังคมในจังหวัดชายแดนภาคใต้ 5 ด้าน คือ (1) ประวัติศาสตร์ (2) เชื้อชาติ (3) ศาสนา (4) ภาษา (5) วัฒนธรรม

1.2 ปัจจัยด้านวิธีการทางการเมือง
2 แบบ คือ (1) แบบผสมกลมกลืน (2) แบบบูรณาการ

1.3 ปัจจัยด้านยุทธศาสตร์การบริหาร 11 กลยุทธ์ คือ (1) โครงสร้างองค์การ (2) บุคลากร (3) ความมีเอกภาพ (4) การกระจายอำนาจ (5) การบูรณาการ (6) การมีส่วนร่วม (7) การระดมทรัพยากร (8) เขตพื้นที่พิเศษเฉพาะกิจ (9) ความเสมอภาค (10) การสื่อสาร (11) การติดตามและประเมินผล

1.4 ประสิทธิผลของนโยบายการจัดการศึกษาเพื่อความมั่นคงแห่งชาติในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ได้แก่ (1) ผลการสอนภาษาไทย (2) ผลการสร้างจิตสำนึกความเป็นคนไทย (3) ผลการพัฒนาโรงเรียนปอเนาะ (4) ผลการยอมรับนโยบายของประชาชน

2. ด้านกลุ่มตัวอย่าง

การศึกษาในการวิจัยนี้ แม้จะใช้คำว่าจังหวัดชายแดนภาคใต้ แต่จะเน้นศึกษาเก็บข้อมูลเฉพาะพื้นที่ในเขตปกครองของ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ได้แก่ จังหวัดปัตตานี จังหวัดยะลา และจังหวัดนราธิวาส เท่านั้น เพราะนอกจากทั้งสามจังหวัดมีประชากรส่วนมากมีโครงสร้างทางสังคม คือ ด้านเชื้อชาติ ด้านศาสนา ด้านภาษาและด้านวัฒนธรรม ที่เหมือนกันแล้ว แต่ที่สำคัญยังมีอดีตความเป็นมาเชิงประวัติศาสตร์ร่วมกันในฐานะความเป็นเมืองหรือความเป็นรัฐปัตตานี หรือความเป็นมณฑลปัตตานี ผู้วิจัยจึงกำหนดขอบเขตพื้นที่เฉพาะ 3 จังหวัดเท่านั้น โดยกำหนดกลุ่มตัวอย่างดังนี้ 1. กลุ่มตัวอย่างที่ให้ข้อมูลเชิงปริมาณ คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและประธานกรรมการสถานศึกษา รวมจำนวน 330 คน 2. กลุ่มตัวอย่างที่ให้ข้อมูลเชิงคุณภาพ คือ ผู้แทนผู้บริหารการ

ศึกษา ผู้แทนองค์กรคณะบุคคลตามพระราชบัญญัติทางการศึกษาและผู้แทนหน่วยงานด้านความมั่นคงในจังหวัดชายแดนภาคใต้ รวมจำนวน 68 คน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

การวิจัยครั้งนี้ ควรเกิดประโยชน์และคุณค่าดังนี้

1. ทำให้มีความรู้และเข้าใจถึงองค์ประกอบและความสัมพันธ์ของปัจจัยด้านโครงสร้างทางสังคมในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ปัจจัยด้านยุทธศาสตร์การบริหาร และปัจจัยด้านวิธีการทางการเมืองของรัฐบาลว่ามีอิทธิพลหรือไม่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของนโยบายการจัดการศึกษาเพื่อความมั่นคงแห่งชาติในจังหวัดชายแดนภาคใต้

2. ข้อมูลและองค์ความรู้จากการศึกษาวิจัยนี้จะช่วยให้ผู้บริหารสถานศึกษาคณะกรรมการสถานศึกษาและผู้เกี่ยวข้องทุกระดับสามารถนำมาเป็นส่วนหนึ่งของการกำหนดนโยบายหรือกำหนดยุทธศาสตร์การจัดการศึกษาเฉพาะพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้และจังหวัดชายแดนทุกภูมิภาคของประเทศไทย

3. สามารถนำข้อค้นพบไปเป็นส่วนหนึ่งของทางเลือกการแก้ปัญหาการจัดการศึกษาซึ่งเป็นองค์ประกอบหนึ่งในการแก้ไขปัญหาทางด้านสังคมจิตวิทยา อันเป็นสาเหตุสำคัญที่ส่งผลต่อการลดเหตุการณ์ความรุนแรงในจังหวัดชายแดนภาคใต้

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเน้นวิธีการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Method Research) ระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณกับการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาจากเอกสารงานวิจัยและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องและวิเคราะห์ข้อมูลภาคสนามในพื้นที่ โดยได้ดำเนินการตามขั้นตอนตามระเบียบวิธีวิทยาการวิจัยดังนี้ ตัวแปรการวิจัยประชากรและกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือการวิจัยและการทดสอบ วิธีจัดเก็บข้อมูล การประมวลผลการวิจัย ซึ่งจะนำเสนอโดยสรุปตามลำดับดังนี้

1. ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง มี 3 ประเภท ได้แก่ (1) ผู้บริหารสถานศึกษา และประธานคณะกรรมการสถานศึกษา รวมจำนวน 2,352 คน โดยคำนวณหาขนาดตัวอย่างด้วยวิธีการคำนวณตามสูตรทฤษฎีขีดจำกัดกลาง (Central Limit Theorem) และโดยวิธีการสุ่มแบบชั้นภูมิได้จำนวน 330 คน (2) คณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา คณะกรรมการสวัสดิการสวัสดิภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา (ส.ก.ส.) คณะอนุกรรมการข้าราชการและครูบุคลากรทางการศึกษา (อ.ก.ค.ศ.) คณะกรรมการสมาพันธ์ครูจังหวัดชายแดนภาคใต้ ผู้แทนกระทรวงกลาโหม ผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการ ผู้แทนในกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในจังหวัด (กอ.รมน.จ.) รวม 170 คน คำนวณตามเกณฑ์ประชากรเลขหลักร้อย และใช้วิธีแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive sampling) ได้หน่วยตัวอย่าง 51 คน และ (3) ส.ส.และ ส.ว.ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ผู้แทนในสำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ ผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการ จำนวน 32 คน ได้ตัวอย่าง 17 คน

2. เครื่องมือการวิจัยและการทดสอบ การศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยเน้นการใช้ผลการวิจัยเชิงปริมาณเป็นหลัก เครื่องมือเก็บข้อมูลมี 3 แบบ โดยใช้แบบสอบถามให้เลือกตอบแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ซึ่งต้องผ่านการตรวจสอบความถูกต้อง (Validity) และความเชื่อถือได้ (Reliability) ดังนี้ (1) แบบสอบถาม (Questionnaire) โดยผู้วิจัยเป็นผู้สร้างขึ้นเพื่อสอบถามความคิดเห็น จำนวน 2 ฉบับ จากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้นำแนวนโยบายการจัดการศึกษาไปปฏิบัติ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและประธานกรรมการสถานศึกษาที่ส่วนมากนิยมใช้ภาษามลายูในชีวิตประจำวันมากกว่าภาษาไทย จึงต้องใช้ข้อความแปลเป็นภาษามลายูอีกขะระยาวิประกอบรวม และได้ทำการถอดความแปลเนื้อหากลับ (back translation) เป็นภาษาไทยอีกครั้ง เพื่อตรวจสอบให้ข้อคำถามที่แปลเป็นภาษามลายูและภาษาไทยมีความถูกต้องเชิงเนื้อหา โดยการช่วยเหลือทางวิชาการของผู้เชี่ยวชาญจากมหาวิทยาลัยอิสลามยะลา (2) แบบสัมภาษณ์เจาะลึก (In-depth interview) เป็นแบบเก็บข้อมูลที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อใช้สัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างที่มีบทบาทเกี่ยวข้องกับการกำหนดติดตามและประเมินผลนโยบายการจัดการศึกษาเพื่อความมั่นคงแห่งชาติในจังหวัดชายแดนภาคใต้เป็นรายบุคคลและทำการสัมภาษณ์แบบเป็นทางการ (Formal interview) (3) แบบประเด็นสนทนากลุ่ม (Focus groups) เป็นแบบเก็บข้อมูลที่ผู้วิจัยใช้สำหรับการสนทนากับกลุ่มบุคคลที่มีบทบาทต่อการร่วมกันนำยุทธศาสตร์การบริหารการศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ไปสู่การปฏิบัติทั้งในฐานะองค์กรบุคคลและผู้แทนองค์กรระดับปฏิบัติการในพื้นที่จังหวัดชายแดน

ภาคใต้ เพื่อให้ได้ข้อมูลสำหรับตอบปัญหาการวิจัยครบทุกประเด็น โดยให้ออกาสสะท้อนความคิดเห็นของตนเองได้อย่างอิสระ

การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือการวิจัย เพื่อให้แบบสอบถามความคิดเห็นทั้ง 2 ฉบับเป็นเครื่องมือที่มีทั้งความเที่ยงตรง (Validity) และความเชื่อมั่น (Reliability) โดยผู้วิจัยได้ใช้วิธีตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถามโดยผู้เชี่ยวชาญ 9 คน และตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) แล้วมาคำนวณหาดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item - Objective congruence) (IOC) มีค่าระหว่าง 0.6 -1.0 มีความตรงเชิงเนื้อหาอยู่ในระดับดี นำไปทดลองใช้ (Try out) กับกลุ่มตัวอย่างที่มีคุณสมบัติใกล้เคียงกับประชากรการวิจัยจริงในพื้นที่ 4 อำเภอของจังหวัดสงขลา (อำเภอสะบ้าย้อย นาทวี เทพาและอำเภอจะนะ) แล้วนำคะแนนมาหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach's Alpha coefficient) ผลการวิเคราะห์ปรากฏว่า ฉบับที่ 1 มีค่าความเชื่อมั่นรวมทั้งฉบับเท่ากับ 0.8324 และฉบับที่ 2 เท่ากับ 0.7736 ซึ่งได้นำไปใช้ในเก็บข้อมูลภาคสนามได้ทั้ง 2 ฉบับ หลังจากนั้นผู้วิจัยใช้แบบประเด็นสนทนากลุ่มและแบบสัมภาษณ์ให้ผู้เชี่ยวชาญที่ผ่านการตรวจสอบความเหมาะสมและความสอดคล้องของเนื้อหา มีค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.8-1.00 แล้วนำแบบสนทนากลุ่มและแบบสัมภาษณ์ที่ผ่านการทดสอบหาคุณภาพของเครื่องมือวิจัยแล้วมาจัดทำให้เป็นฉบับสมบูรณ์

3. วิธีการเก็บข้อมูล ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการเก็บข้อมูลการวิจัย ด้วยการเก็บข้อมูลจากหน่วยวิเคราะห์

เพียงครั้งเดียว โดยขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

3.1 การเก็บแบบสอบถามความคิดเห็น ผู้วิจัยร่วมกับผู้ช่วยผู้วิจัยกระจายกำลังเก็บข้อมูลจากแบบสอบถามทั้ง 2 ฉบับ ได้จำนวนครบ 330 หน่วยตัวอย่าง

3.2 การเก็บรวบรวมผลการสนทนากลุ่ม (Focus group) และการสัมภาษณ์ (In-depth interview) ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการจัดการเก็บข้อมูลโดยใช้แบบการสนทนากลุ่มและการสัมภาษณ์เจาะลึกตามขั้นตอนและสามารถเก็บข้อมูลได้จริงจำนวน 53 คน และผู้ให้สัมภาษณ์ จำนวน 17 คน

4. การประมวลผลและการวิเคราะห์ข้อมูล หลังจากการจัดเก็บข้อมูลภาคสนามแล้ว ผู้วิจัยดำเนินการประมวลผลข้อมูลจากแบบสอบถาม (Questionnaire) โดยระบบคอมพิวเตอร์และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปในการหาค่าสถิติต่างๆ ทั้งสถิติพรรณนาเบื้องต้นและสถิติวิเคราะห์โดยแบ่งการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

4.1 สถิติพรรณนาเบื้องต้น

ผู้วิจัยใช้เป็นสถิติเพื่อพรรณนา (descriptive Statistic) การแจกแจงความถี่ (frequency) ค่าร้อยละ (percentage) ค่าเฉลี่ย (Means) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) ค่าต่ำสุด (Minimum) และค่าสูงสุด (Maximum) โดยนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง ส่วนข้อมูลปลายเปิดจากแบบสอบถามได้จัดกลุ่มและวิเคราะห์เนื้อหา

4.2 สถิติวิเคราะห์

ผู้วิจัยใช้สถิติเพื่อการวิเคราะห์ (analytical statistics) และทดสอบสมมติฐาน

โดยใช้การวิเคราะห์ถดถอยพหุแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) ในการหาค่าสัมประสิทธิ์ความสัมพันธ์ (Correlation coefficients) ระหว่างตัวแปรที่ใช้ในการวิเคราะห์ และสร้างสมการพยากรณ์

4.3 การประมวลผลข้อมูลจากแบบ สนทนากลุ่มและการสัมภาษณ์

การประมวลผลข้อมูลเชิงคุณภาพจากการ สัมภาษณ์เจาะลึก (In - depth interviewing) และจากการสนทนากลุ่ม (Focus group) เป็น ข้อมูลที่รวบรวมจากประชากรทั้งระดับนโยบาย ในส่วนกลาง และระดับปฏิบัติการในพื้นที่ ผู้วิจัย ได้สังเคราะห์ข้อมูลที่เก็บมาแล้วนำมาเสนอในเชิง พรรณาวินิจฉัย (Analytical Description)

ผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการวิจัย สรุปผลการวิจัยเป็นข้อค้นพบได้ดังนี้

1. ผลการศึกษาวิจัยตามวัตถุประสงค์ข้อ 1 พบว่า ปัจจัยด้านวิธีการทางการเมืองและ ปัจจัยด้านโครงสร้างทางสังคม มีความสัมพันธ์กัน กับประสิทธิผลของนโยบายการศึกษาเพื่อความ มั่นคงแห่งชาติในจังหวัดชายแดนภาคใต้ อย่างมี นัยสำคัญทางสถิติ ส่วนปัจจัยด้านยุทธศาสตร์ การบริหาร ไม่มีความสัมพันธ์กันกับประสิทธิผล ของนโยบายการศึกษาเพื่อความมั่นคงแห่งชาติใน จังหวัดชายแดนภาคใต้

2. ผลการศึกษาวิจัยตามวัตถุประสงค์ข้อ 2 ได้ข้อค้นพบสรุปได้ดังนี้

(1) ประสิทธิผลของนโยบายการ จัดการศึกษาเพื่อความมั่นคงแห่งชาติในจังหวัด

ชายแดนภาคใต้โดยรวมมีอำนาจการพยากรณ์ ร้อยละ 44.60 เขียนเป็นสมการพยากรณ์ได้ดังนี้

สมการในรูปคะแนนดิบ (ประสิทธิผลของ นโยบาย) = $1.152 + 0.278$ วิธีการทางการเมือง (แบบบูรณาการ) + 0.209 โครงสร้างทางสังคม (ประวัติศาสตร์) + 0.170 โครงสร้างทางสังคม (วัฒนธรรม)

สมการในรูปคะแนนมาตรฐาน (ประสิทธิผล ของนโยบาย) = 0.384 วิธีการทางการเมือง (แบบบูรณาการ) + 0.280 โครงสร้างทางสังคม (ประวัติศาสตร์) + 0.196 โครงสร้างทางสังคม (วัฒนธรรม)

(2) ประสิทธิผลของนโยบายการ จัดการศึกษาเพื่อความมั่นคงแห่งชาติในจังหวัด ชายแดนภาคใต้ ด้านผลการสอนภาษาไทย มีอำนาจ การพยากรณ์ร้อยละ 43.50 โดยเขียนเป็นสมการ พยากรณ์ได้ดังนี้

สมการในรูปคะแนนดิบ = $0.858 + 0.447$ วิธีการทางการเมืองแบบบูรณาการ + 0.316 โครงสร้างทางสังคมด้านประวัติศาสตร์ + (-0.071) โครงสร้างองค์การ

สมการในรูปคะแนนมาตรฐาน = 0.489 วิธีการทางการเมืองแบบบูรณาการ + 0.336 โครงสร้างทางสังคมด้านประวัติศาสตร์ + (-0.083) โครงสร้างองค์การ

(3) ประสิทธิผลของนโยบายการ จัดการศึกษาเพื่อความมั่นคงแห่งชาติในจังหวัด ชายแดนภาคใต้ ด้านผลการสร้างจิตสำนึกความ เป็นคนไทย มีอำนาจการพยากรณ์ร้อยละ 30.50 โดยเขียนเป็นสมการพยากรณ์ได้ดังนี้

สมการในรูปคะแนนดิบ = $0.963 + 0.203$ วิธีการทางการเมืองแบบบูรณาการ + 0.676

โครงสร้างทางสังคม $+(- 0.175)$ โครงสร้างทางสังคมด้านเชื้อชาติ

สมการในรูปคะแนนมาตรฐาน = 0.242
 วิธีการทางการเมืองแบบบูรณาการ + 0.446
 โครงสร้างทางสังคม + $(- 0.184)$ โครงสร้างทางสังคมด้านเชื้อชาติ

(4) ประสิทธิภาพของนโยบายการจัดการศึกษาเพื่อความมั่นคงแห่งชาติในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ด้านผลการพัฒนาโรงเรียนปอเนาะ มีอำนาจการพยากรณ์ร้อยละ 27.40 โดยเขียนเป็นสมการพยากรณ์ได้ดังนี้

สมการในรูปคะแนนดิบ = $0.603 + 0.397$
 วิธีการทางการเมือง + 0.236 โครงสร้างทางสังคมด้านประวัติศาสตร์ + 0.112 โครงสร้างทางสังคมด้านเชื้อชาติ

สมการในรูปคะแนนมาตรฐาน = 0.361
 วิธีการทางการเมือง + 0.262 โครงสร้างทางสังคมด้านประวัติศาสตร์ + 0.112 โครงสร้างทางสังคมด้านเชื้อชาติ

(5) ประสิทธิภาพของนโยบายการจัดการศึกษาเพื่อความมั่นคงแห่งชาติในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ด้านผลการยอมรับนโยบายของประชาชน มีอำนาจการพยากรณ์ร้อยละ 24.10 โดยเขียนเป็นสมการพยากรณ์ได้ดังนี้

สมการในรูปคะแนนดิบ = $1.421 + 0.269$
 วิธีการทางการเมืองแบบบูรณาการ + 0.191
 โครงสร้างทางสังคม ด้านภาษา + 0.188
 โครงสร้างทางสังคมด้านวัฒนธรรม

สมการในรูปคะแนนมาตรฐาน = 0.267
 วิธีการทางการเมืองแบบบูรณาการ + 0.147
 โครงสร้างทางสังคมด้านภาษา + 0.159 โครงสร้างทางสังคมด้านวัฒนธรรม

3. ผลการศึกษาวิจัยตามวัตถุประสงค์ข้อ 3 จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์และการสร้างสมการพยากรณ์ประสิทธิภาพของนโยบายการจัดการศึกษาเพื่อความมั่นคงแห่งชาติในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ประกอบกับผลการสังเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามปลายเปิด การสนทนากลุ่ม (Focus groups) และการสัมภาษณ์ (In-depth-Interview) สรุปเป็นข้อเสนอแนะประเด็นยุทธศาสตร์ได้ 7 ประเด็น ดังนี้ (1) วิธีแบบบูรณาการ (2) มิติทางประวัติศาสตร์ (3) มิติทางเชื้อชาติ (4) มิติทางภาษา (5) มิติทางวัฒนธรรม (6) โครงสร้างองค์การและประเด็นยุทธศาสตร์พระราชทาน (7) การเข้าใจเข้าถึงและพัฒนา จึงควรเสนอแนะให้เป็นประเด็นยุทธศาสตร์ในแผนพัฒนายุทธศาสตร์ที่ส่งผลต่อนโยบายการจัดการศึกษาเพื่อความมั่นคงแห่งชาติในจังหวัดชายแดนภาคใต้

ข้อค้นพบตามสมมติฐานการวิจัย

จากการที่ได้กำหนดเป็นสมมติฐานทางวิจัยไว้ว่า ประสิทธิภาพของนโยบายการจัดการศึกษาเพื่อความมั่นคงแห่งชาติในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ขึ้นอยู่กับปัจจัยด้านโครงสร้างทางสังคม ปัจจัยด้านยุทธศาสตร์การบริหาร และปัจจัยด้านวิธีการทางการเมือง

เมื่อวิเคราะห์ข้อมูลและทดสอบสมมติฐานแล้วพบว่า ปัจจัยด้านวิธีการทางการเมืองและปัจจัยด้านโครงสร้างทางสังคม ทั้ง 2 ปัจจัยมีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพของนโยบายการจัดการศึกษาเพื่อความมั่นคงแห่งชาติในจังหวัดชายแดนภาคใต้จริง ส่วนปัจจัยด้านยุทธศาสตร์การบริหารพบว่า ไม่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพของนโยบายการจัดการศึกษาเพื่อความมั่นคงแห่งชาติในจังหวัดชายแดน

ภาคใต้ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานหรือถือได้ว่า ข้อค้นพบนี้ปฏิเสธสมมติฐานในการวิจัยครั้งนี้

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของนโยบาย การจัดการศึกษาเพื่อความมั่นคงแห่งชาติใน จังหวัดชายแดนภาคใต้และสร้างสมการพยากรณ์ ประสิทธิผลของนโยบายการจัดการศึกษาเพื่อ ความมั่นคงแห่งชาติ รวมทั้งเพื่อเสนอแนะประเด็น ยุทธศาสตร์ที่มีประสิทธิผลต่อนโยบายการจัดการ ศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งหลังจากได้นำ เสนอผลวิจัยแล้ว สามารถสรุปผลการวิจัยและ อภิปรายผล ดังนี้

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จาก การวิจัย สรุปได้ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของ ปัจจัย พบว่า ปัจจัยด้านวิธีการทางการเมืองและ ปัจจัยด้านโครงสร้างทางสังคม มีความสัมพันธ์กับ ประสิทธิผลของนโยบายการจัดการศึกษาเพื่อ ความมั่นคงแห่งชาติในจังหวัดชายแดนภาคใต้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนปัจจัยด้านยุทธศาสตร์ การบริหารไม่มีความสัมพันธ์กับกับปัจจัยใดๆ

2. สามารถสร้างสมการพยากรณ์ประสิทธิผล ของนโยบายการจัดการศึกษาเพื่อความมั่นคงแห่ง ชาติในจังหวัดชายแดนภาคใต้โดยภาพรวมและมี อำนาจการพยากรณ์ ร้อยละ 44.60 ได้ดังนี้

(ประสิทธิผลของนโยบายประสิทธิผลของ นโยบาย) = วิธีการทางการเมืองแบบบูรณาการ + โครงสร้างทางสังคมด้านประวัติศาสตร์ + โครงสร้างทางสังคมด้านวัฒนธรรม

3. ผลการศึกษาวิจัยตามวัตถุประสงค์ ข้อ 3 ได้ข้อเสนอแนะประเด็นยุทธศาสตร์ 7 ประเด็น ดังนี้ (1) วิธีแบบบูรณาการ (2) มิติทาง ประวัติศาสตร์ (3) มิติทางเชื้อชาติ (4) มิติทางภาษา (5) มิติทางวัฒนธรรม (6) โครงสร้างองค์กร และ (7) ประเด็นยุทธศาสตร์พระราชทาน เข้าใจ เข้าถึง และพัฒนา ซึ่งควรนำไปใช้เป็นประเด็นสำคัญใน แผนพัฒนาตามยุทธศาสตร์ของหน่วยงานทางการ ศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง จึงจะทำให้ นโยบายการจัดการศึกษาเพื่อความมั่นคงแห่ง ชาติในจังหวัดชายแดนภาคใต้ประสบความสำเร็จ ตามเป้าหมาย

การอภิปรายผล

จากสรุปผลการวิจัยครั้งนี้ ซึ่งสามารถใช้ ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องอธิบายปรากฏการณ์ความ มีอิทธิพลและไม่มีอิทธิพลของปัจจัยต่างๆกับ ประสิทธิผลของนโยบายการจัดการศึกษาเพื่อ ความมั่นคงแห่งชาติในจังหวัดชายแดนภาคใต้ รวมทั้งสรุปข้อเสนอแนะเป็นประเด็นทาง ยุทธศาสตร์ ดังนี้

วัตถุประสงค์ข้อที่ 1

1. จากการที่พบว่า ปัจจัยด้านวิธีการทาง การเมืองมีความสัมพันธ์หรือมีอิทธิพลกับ ประสิทธิผลของนโยบายการจัดการศึกษาเพื่อ ความมั่นคงแห่งชาตินั้น อาจเป็นเพราะว่า วิธีการทาง การเมืองทั้งแบบผสมกลมกลืนและแบบบูรณาการ นั้น เป็นเหตุผลของรัฐบาลไทยในการนำนโยบายการ ของรัฐบาลหลายๆ คณะไปสู่การปฏิบัติตลอดเวลา หลายปีที่ผ่านมา เพื่อที่รัฐจะตอบสนองความต้องการ ของผู้คนในฐานะพลเมืองในขอบเขตความรับผิดชอบ ได้อย่างถูกต้องและทันต่อเหตุการณ์ ซึ่งสอดคล้อง

กับปรัชญา ความเชื่อทางยุทธศาสตร์การพัฒนา การศึกษาที่ยึดประชาชนและเป็นไปตามนโยบาย ที่สัญญาไว้ก่อนการเลือกตั้งอย่างเป็นรูปธรรม ในทำนองเดียวกันกับที่งานวิชาการบางฉบับเคย อธิบายว่า วิธีการทางการเมืองของฝ่ายการเมือง และฝ่ายข้าราชการประจำที่ควบคุมกำกับใน การนำนโยบายสู่การปฏิบัติประกอบด้วย วิธีการ 2 แบบ ทั้งวิธีการแบบผสมกลมกลืนและวิธีการ แบบบูรณาการ ล้วนมีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของ นโยบายการจัดการศึกษาเพื่อความมั่นคงแห่ง ชาติในจังหวัดชายแดนภาคใต้

2. การที่พบว่า ปัจจัยด้านโครงสร้างทาง สังคมมีความสัมพันธ์หรือมีอิทธิพลกับประสิทธิผล ของนโยบายการศึกษาเพื่อความมั่นคงแห่งชาติใน จังหวัดชายแดนภาคใต้ อาจเป็นเพราะว่าสังคมใน จังหวัดชายแดนภาคใต้เป็นพื้นที่ที่มีลักษณะพิเศษ มากกว่าท้องถิ่นอื่นๆ ทั้งในแง่ความเป็นมาทาง ประวัติศาสตร์ที่มีประชากรหลากหลายทางเชื้อ ชาติ ศาสนาและวัฒนธรรม โดยส่วนใหญ่เป็นคน เชื้อสายมลายู นับถือศาสนาอิสลามและใช้ภาษา มลายูท้องถิ่นในชีวิตประจำวัน ซึ่งเป็นสิ่งที่เป็ นเอกลักษณ์และทำให้คนไทยมุสลิมต่างไปจากคน ไทยทั่วไปอย่างเห็นได้ชัด การที่กลไกรัฐขาดความ เข้าใจในอัตลักษณ์ของชุมชนในจังหวัดชายแดน ภาคใต้ ทำให้การปฏิบัติการทางนโยบายของ หลายๆ รัฐบาลกลายเป็นการกดทับองค์ประกอบ ของโครงสร้างทางสังคมในพื้นที่ลงไปอีก ดังนั้นจะ เห็นได้ว่าปรากฏการณ์ข้างต้นเป็นไปตามหลักการ ของทฤษฎีโครงสร้าง - หน้าที่ (Social Structure - Functionalism Theory) ซึ่งได้ร่วมกันอธิบาย ไว้ว่า “สังคมคือส่วนต่างๆ ของโครงสร้างที่เชื่อมโยง เข้าด้วยกัน แต่ละสังคมมีโครงสร้างที่คล้ายกัน

การทำงานของความคิดหรือสมองมนุษย์ มีโครงสร้าง โดยไม่รู้ตัว โครงสร้างนั้นเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน กับโครงสร้างที่มากำหนดพฤติกรรมของมนุษย์ และความสัมพันธ์ของสถาบันทางสังคม” ซึ่งสอดคล้องกับรายงานที่สนับสนุนและเห็นร่วมกัน ว่าโครงสร้างทางสังคมจังหวัดชายแดนภาคใต้ ที่ประกอบด้วย ประวัติศาสตร์ เชื้อชาติ ศาสนา ภาษาและวัฒนธรรม ล้วนมีอิทธิพลต่อประสิทธิผล ของนโยบายการจัดการศึกษาเพื่อความมั่นคง แห่งชาติในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ทั้งนี้ น่าจะ ตั้งอยู่ในหลักการที่ว่า รัฐต้องมีนโยบายการสร้าง ยุทธศาสตร์ใหม่ที่สามารถพัฒนาการศึกษา ท้องถิ่นในลักษณะที่เหมาะสมกับบริบทสังคม วัฒนธรรมเพื่อให้เกิดการพัฒนาทุกมิติทั้งด้าน สังคมเศรษฐกิจและการเมืองบนพื้นฐานสันติวิธี การเรียนรู้เพื่อเข้าใจการดำรงอยู่ของประชาคม ทั้งระดับท้องถิ่นระดับประเทศและมีมิติของการ ดำรงอยู่ในสังคมนานาชาติได้อย่างสันติสุข

3. จากการที่พบว่า ปัจจัยด้านยุทธศาสตร์ การบริหารไม่มีความสัมพันธ์หรือไม่มีอิทธิพลกับ ประสิทธิผลของนโยบายการจัดการศึกษาเพื่อ ความมั่นคงแห่งชาติในจังหวัดชายแดนภาคใต้นั้น น่าจะเป็นเพราะนอกจากปัญหาความไม่สงบ และเหตุการณ์ความรุนแรงในพื้นที่ หรือการบริหาร จัดการของสถานศึกษาที่ต้องตกอยู่ในสถานการณ์ ความไม่ปลอดภัยต่อชีวิตและทรัพย์สินของบุคลากร ทางการศึกษาซึ่งมีความยุ่งยากในการปฏิบัติงานแล้ว การที่จะใช้กลยุทธ์จำนวนมากมาย เพื่อนำ นโยบายสู่การปฏิบัติให้สำเร็จตามหลักการของ ทฤษฎีการบริหารนั้นย่อมเป็นไปด้วยความยุ่งยาก และซับซ้อนเช่นเดียวกันนั้น โดยบริบททางการ บริหารการศึกษามีรายงานทางวิชาการที่ชี้ให้เห็นว่า

ปัญหาโดยรวมของประเทศไทยที่พยายามปรับแผนยุทธศาสตร์การปฏิรูปการศึกษาตามแบบประเทศอุตสาหกรรม ทั้งการลงทุนเพิ่มงบประมาณ การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างองค์การ การกำหนดประเด็นยุทธศาสตร์และตั้งเป้าหมายที่ยังคงดำเนินการภายใต้ระบบการเมืองและการบริหารแบบรวมศูนย์อำนาจอยู่กับผู้บริหารระดับสูงใน ส่วนกลาง และใช้วิธีการบริหารแบบออกนโยบาย กฎระเบียบแบบสั่งการจากบนลงล่างนั้นส่วนใหญ่เป็นการเปลี่ยนแปลงเฉพาะเพียงแต่รูปแบบและโครงสร้าง เช่นการเปลี่ยนแปลงหน่วยงานการบริหาร นโยบายและเป้าหมาย แต่ไม่ได้เปลี่ยนแปลงที่เนื้อหาสาระกระบวนการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพขึ้นอย่างแท้จริง ผู้บริหารการศึกษา ครูอาจารย์ ผู้ปกครอง และนักเรียนบางส่วนสนใจแต่ประกาศนียบัตรหรือปริญญาบัตร แต่ไม่สนใจพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ซึ่งควรต้องช่วยให้ผู้เรียนรักหรือใฝ่การเรียนรู้ รู้วิธีที่จะเรียนรู้ต่อและส่งเสริมให้สมองของผู้เรียนแต่ละคนได้รับการพัฒนาอย่างเต็มที่และหากศึกษาถึงยุทธศาสตร์ หรือนโยบายการศึกษาของทุกพรรคการเมืองในประเทศไทยก็ไม่แตกต่างกัน ตัวบุคคลที่จะดูแลการศึกษาก็ไม่โดดเด่น ส่วนกระทรวงศึกษาธิการก็บริหารและจัดการศึกษาในสภาพติดหล่มต้องตกอยู่ภายใต้ภาคส่วนการเมืองที่มีระยะเวลาบริหารการศึกษาเฉลี่ยหนึ่งปีต่อหนึ่งรัฐบาลเป็นระยะเวลาติดต่อกันยาวนาน ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงนโยบายด้านการศึกษาบ่อยครั้งและไม่แน่นอน หรือแม้แต่มิรัฐบาลที่มีเสถียรภาพที่สามารถบริหารราชการแผ่นดินติดต่อกันหลายปี โดยรัฐบาลคณะเดียวแล้วก็ตาม แต่ก็มีมีการเปลี่ยนผู้ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีกระทรวงศึกษาธิการ

ในช่วงรัฐบาลเดียวกันถึง 4 - 5 คน ก็ย่อมส่งผลกระทบต่อการนำยุทธศาสตร์การบริหารจัดการศึกษาของผู้บริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาสู่การปฏิบัติอย่างไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ เพราะเกือบทุกพรรคยังไม่มีการนำเสนอเรื่องการพัฒนาคุณภาพคนอย่างชัดเจนขอให้รัฐบาลใหม่แยกการศึกษาออกจากประชาานิยม โดยเริ่มต้นพัฒนาคุณภาพปฏิรูปหลักสูตรและการเรียนรู้ ซึ่งผลการวิจัยนี้ได้สะท้อนให้เห็นว่าคุณภาพการศึกษาที่ตกต่ำต่อเนื่องยาวนานนั้นเป็นเพราะผู้บริหารทุกระดับให้ความสำคัญกับยุทธศาสตร์การบริหารในระดับต่ออย่างสอดคล้องกัน ในทำนองเดียวกันกับความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิก็สนับสนุนเหตุผลข้างต้นว่า การขับเคลื่อนนโยบาย 3 จังหวัด ฝ่ายความมั่นคงเห็นว่ายังขับเคลื่อนได้ช้าอยู่มากเพราะว่า ประการแรกเรื่องอิสลามศึกษาดูเหมือนกับว่ากระทรวงศึกษาธิการมีวิธีคิดแบบท็อปดาวน (Top Down) มาก ความเป็นเอกภาพทางการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการยังยึดมั่นอยู่กับการศึกษาระดับชาติที่อยู่ส่วนกลาง ประการที่สอง เรื่อง การแก้ปัญหาการศึกษาใน 3 จังหวัด พยายามทำหลายเรื่องแต่เข้าไปไม่ถึงด้วยความเกรงกลัวไปเองว่าไปกระทบเขาแล้วจะเป็นอันตรายส่วนเรื่องโรงเรียนปอเนาะถูกทิ้งไว้นานมาก ไม่จัดการ ประการที่สาม เรื่องเอกภาพและวิธีคิดของคนในกระทรวงศึกษาธิการ โดยเฉพาะระดับชาติ ระดับนโยบายการแก้ไขปัญหาถ้าเป็นการต่อสู้ทางความคิดการแก้ไขปัญหาที่ยั่งยืนที่ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ มีวิธีเดียวเท่านั้น คือ เรื่องการศึกษาซึ่งทุกเวทีทั้งเวทีระดับชาติและระดับนานาชาติ ต่างก็ยอมรับเรื่องการศึกษาเป็นเรื่องแรกที่เราเน้นกันมาก และเรื่องที่สองตาม

มาคือเรื่อง Management หรือเรื่องการจัดการ และบอกได้ว่าผลสำเร็จตามนโยบายเป็นเรื่องที่ยากมากเพราะการแก้ไขปัญหา 3 จังหวัด แยกไม่ออกจากบริบทการเมือง เปลี่ยนรัฐบาลหนึ่งครั้ง เปลี่ยนทิศทางเปลี่ยนแนวทางการเมืองไม่ningพอ ความต่อเนื่องไม่มี เอกภาพทางความคิดไม่มีใน ขณะที่มองเห็นเป้าตรงกัน คือถ้าการเมืองและยุทธศาสตร์การบริหารเป็นอย่างนี้ก็จะสำเร็จ โดยเฉพาะเรื่องทรัพยากรและงบประมาณก็ไม่ใช่ว่าปัจจัยหลักที่สำคัญที่สุดของการแก้ปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ แต่งบประมาณเป็นต้นทุนสำคัญในการแก้ปัญหา งบประมาณมากหรือน้อยเป็นต้นทุน สิ่งที่สำคัญที่สุดคือยุทธศาสตร์การบริหารจัดการให้สามารถนโยบายนโยบายไปสู่การแก้ปัญหาให้ได้ต่างหาก ที่จะเป็นตัวชี้วัดความสำคัญหลักของการแก้ไขปัญหาการจัดการศึกษาในพื้นที่พิเศษจังหวัดชายแดนภาคใต้ (สัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ เมื่อวันที่ 24 กุมภาพันธ์ 2553 ณ สำนักงานเลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติ) ดังนั้นการจัดการศึกษาที่ใช้กลยุทธ์ขับเคลื่อนสู่ยุทธศาสตร์การบริหารในระดับต่ำย่อมส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลของนโยบายการจัดการศึกษาเพื่อความมั่นคงในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ทั้งนี้ แม้ว่าตามหลักทฤษฎีการบริหารที่เชื่อว่าแนวทางเทคนิคเครื่องมือวิธีการและกลยุทธ์ในการบริหารที่ให้ความสำคัญกับสภาพแวดล้อมภายนอกองค์การ และเพื่อเป็นองค์กรที่มุ่งสู่ความเป็นเลิศซึ่งเป็นไปตามหลักการบริหารองค์การที่นักทฤษฎีบริหารสำนักคิดกลุ่มทฤษฎีอุปกรณ์ (Instrumental Theory) หรือกลุ่มทฤษฎีการแข่งขัน (Competitive Theory) และหรือกลุ่ม แนวคิดดัชนีสมดุล (BSC) (Balanced scorecard) (พสุ เดชะรินทร์, 2546,

หน้า 24; เสน่ห์ จัยโต 2546 หน้า 14-18 สุรพันธ์ นิเมะวัลย์, 2555, หน้า 247 ให้เป็นทฤษฎีในการบริหารองค์การให้ประสบความสำเร็จสูงสุดได้จริงมาแล้วก็ตาม

วัตถุประสงค์ข้อที่สอง

จากการพยากรณ์ประสิทธิผลของนโยบายการจัดการศึกษาเพื่อความมั่นคงแห่งชาติในจังหวัดชายแดนภาคใต้โดยภาพรวม พบว่า มีตัวแปรที่มีอำนาจพยากรณ์ได้ดีที่สุดคือ วิธีการทางการเมืองแบบบูรณาการ รองลงมาคือ โครงสร้างทางสังคม ด้านประวัติศาสตร์และโครงสร้างทางสังคมด้านวัฒนธรรม โดยมีอำนาจการพยากรณ์ ร้อยละ 44.60 สามารถสร้างเป็นสมการพยากรณ์ ดังนี้

ประสิทธิผลของนโยบาย = วิธีการทางการเมือง (แบบบูรณาการ) + โครงสร้างทางสังคม (ประวัติศาสตร์) + โครงสร้างทางสังคม (วัฒนธรรม)

จากสมการอธิบายได้ว่า ประสิทธิผลของนโยบายการจัดการศึกษาเพื่อความมั่นคงแห่งชาติในจังหวัดชายแดนภาคใต้โดยรวมนั้น จะขึ้นอยู่กับอิทธิพลของวิธีการทางการเมืองแบบบูรณาการ ร่วมกับโครงสร้างทางสังคมด้านประวัติศาสตร์ และโครงสร้างทางสังคมด้านวัฒนธรรม ทั้งนี้ แสดงให้เห็นว่าปัจจัยดังกล่าวจะมีอิทธิพลต่อผลการสอนภาษาไทยการสร้างจิตสำนึกความเป็นคนไทย การพัฒนาโรงเรียนปอเนาะและการยอมรับนโยบายของประชาชน เป็นเพราะว่าวิธีการทางการเมืองแบบบูรณาการเป็นปัจจัยที่มีการดำเนินการอยู่ในระดับมากและส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลของนโยบายการจัดการศึกษาเพื่อความมั่นคงแห่งชาติในจังหวัดชายแดนภาคใต้ เนื่องจาก

ข้าราชการประจำมีบทบาทหน้าที่ตอนนโยบายในระบบการเมืองที่ต้องปฏิบัติดังนี้ (1) หน้าที่ในการปฏิบัติงานประจำ (2) หน้าที่ในการนำนโยบายที่ฝ่ายการเมืองกำหนดไปปฏิบัติ (3) หน้าที่ในการให้ข้อมูลรายละเอียดและความคิดเห็นแก่ฝ่ายการเมือง (4) หน้าที่ในการริเริ่มงานหรือเสนอนโยบายใหม่ๆ จึงทำให้มีการดำเนินงานที่ส่งผลต่อการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติในพื้นที่ชุมชนระดับมากสอดคล้องกับกรอบคิดของนักวิชาการที่อธิบายว่า สิ่งสำคัญที่จะเกิดขึ้นในกระบวนการนำนโยบายสู่การปฏิบัติก็คือ ความต้องการการเปลี่ยนแปลงตามเจตจำนงของผู้ที่มีส่วนได้เสีย นโยบายใดก็ตามหากมีวัตถุประสงค์ที่จะก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงสูง แต่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องหรือมีส่วนได้เสียเห็นพ้องต้องกันต่ำ จะมีผลกระทบอย่างมากต่อการนำนโยบายสู่การปฏิบัติดังทฤษฎีของแวน มีเตอร์และแวน ฮอร์น ซึ่งพยากรณ์ว่า นโยบายที่มีความต้องการการเปลี่ยนแปลงสูงและมีความเห็นพ้องต้องกันสูง จะมีประสิทธิผลในการนำสู่การปฏิบัติสูงไปด้วย

ส่วนปัจจัยด้านโครงสร้างทางสังคมด้านประวัติศาสตร์และด้านวัฒนธรรมที่มีผลพยากรณ์ว่ามีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของนโยบายการจัดการศึกษาเพื่อความมั่นคงแห่งชาติทั้งสองปัจจัยนั้น อาจเป็นเพราะโครงสร้างทางสังคมของชุมชนในจังหวัดชายแดนภาคใต้เป็นพื้นที่ที่มีลักษณะพิเศษมากกว่าท้องถิ่นอื่น ทั้งในแง่ทางประวัติศาสตร์ที่มีความเป็นมาของนครรัฐ และความเป็นประชากรหลากหลายทางเชื้อชาติ ศาสนาและวัฒนธรรม โดยส่วนใหญ่เป็นชาวไทยเชื้อสายมลายู นับถือศาสนาอิสลามและใช้ภาษามลายูท้องถิ่นในชีวิตประจำวัน ซึ่งทฤษฎีสังคม

วิทยาอิสลามมองพัฒนาการของสังคมมนุษย์ในรูปของความขัดแย้งทางประวัติศาสตร์และความร่วมมือระหว่างโครงสร้างทางสังคมที่เป็นเอกภาพซึ่งในส่วนของความขัดแย้งนั้นอิสลามมองว่าสังคมมนุษย์พัฒนาขึ้นมาบนความขัดแย้งของกลุ่มชน 2 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มแรก คือกลุ่มชนที่ได้รับทางนำ (ฮิยาเยฮ์) จากอัลลอฮ์ให้ลุกขึ้นมาสร้างสังคมพัฒนาสังคมให้เป็นสังคมที่ยุติธรรม มีความเจริญรุ่งเรืองและสงบสุขพร้อมทั้งได้รับความโปรดปรานจากอัลลอฮ์ ชนกลุ่มนี้ประกอบด้วยบรรดา ศาสนทูต (รอซูล) และผู้ปฏิบัติตามรอซูลในยุคต่างๆ กลุ่มที่สอง คือ กลุ่มชนที่ต่อต้านบรรดารอซูลและผู้ปฏิเสธรอซูลในทุกยุคทุกสมัย โดยที่ความขัดแย้งและการต่อสู้ระหว่างกลุ่มชนที่หนึ่งกับกลุ่มชนที่สองจะสิ้นสุดลงก็ต่อเมื่อกลุ่มชนกลุ่มแรกได้รับชัยชนะและได้สร้างสังคมตามแนวทางแห่งการชี้นำจากพระผู้เป็นเจ้า ทั้งนี้ในทัศนะทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมอิสลามเชื่อว่า อัลลอฮ์ทรงสร้างบิดาแห่งมนุษยชาติ (**أبو البشر**) (วิทยาลัยอิสลามศึกษา, 2554) ประกอบกับจารีรตรงรอยทางประวัติศาสตร์และโบราณคดีมีข้อสันนิษฐานและเชื่อกันว่าบริเวณ “เมืองปัตตานี” (ปัจจุบันบริเวณเขตปกครองของจังหวัดปัตตานี ยะลาและนราธิวาส) เป็นอาณาจักรโบราณเรียกว่า “ลังกาสุกะ (Langkasuka)” โดยมีศูนย์กลางการปกครองอยู่ที่เมืองปัตตานีดารุสลาม ซึ่งตั้งอยู่บริเวณใกล้ปากอ่าวปัตตานี (บริเวณบ้านบานา-กรือเซะในปัจจุบัน) เป็นนครรัฐที่มีกษัตริย์ครองราชย์ติดต่อกันหลายพระองค์และมีการติดต่อทางการทูตและค้าขายกับชาวจีน อินเดียและชาวอาหรับมาเป็นเวลานาน แต่ด้วยเหตุปัญหามายได้การปกครองภายใน

ราชวงศ์ด้วยกันเองและอิทธิพลลัทธิล่าอาณานิคมของสยามและประเทศตะวันตก ทำให้อาณาจักรลังกาสุกะถูกผนวกเข้าเป็นส่วนหนึ่งของประเทศไทย ในที่สุด เรื่องพื้น ภูมิหลังของจังหวัดชายแดนภาคใต้ชี้ให้เห็นถึงอัตลักษณ์ทางประวัติศาสตร์และความสำนึกในประวัติศาสตร์ ซึ่งแตกต่างจากภูมิภาคอื่นและทำให้คนไทยมุสลิมต่างไปจากคนไทยทั่วไปอย่างเห็นได้ชัด การที่กลไกรัฐขาดความเข้าใจทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมของจังหวัดชายแดนภาคใต้ ทำให้ปฏิบัติการทางนโยบายของหลายๆ รัฐบาลกลายเป็นการกดทับองค์ประกอบของโครงสร้างทางสังคมในพื้นที่ลงไปอีก และยังถูกผสมผสานแทนที่ด้วยความเป็นคนไทยที่รัฐพยายามสร้างให้ประชาชนในพื้นที่อีกอย่างไรก็ตาม การเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์ชาติไทยในกระบวนการกล่อมเกลாத่างสังคมกับการได้เรียนรู้ความเป็นมาทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่นของชุมชนจังหวัดชายแดนภาคใต้ยังมีความเข้าใจคลาดเคลื่อนกันทั้งเชิงนโยบายและเชิงปฏิบัติระหว่างผู้จัดการเรียนรู้ภาครัฐกับภาคประชาชน ผู้รับบริการอยู่อีกหลายประการ โดยเฉพาะโจทย์ของประชาคมยังไม่ได้คำตอบว่าทำไมความเป็นมาของชุมชนชายแดนภาคใต้ยังไม่ได้รับการยอมรับให้เป็นส่วนหนึ่งของประวัติศาสตร์การสร้างชาติและเป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรการศึกษาที่ใช้สำหรับการเรียนรู้ในสถานศึกษาของชุมชนจังหวัดชายแดนภาคใต้ ตามที่ชุมชนเรียกร้องจนถึงปัจจุบัน ดังนั้น การที่จะดำเนินการตามนโยบายการจัดการศึกษาเพื่อความมั่นคงแห่งชาติในจังหวัดชายแดนภาคใต้ให้มีประสิทธิภาพสูงสุดจะต้องคำนึงถึงอิทธิพลของการทางการเมืองแบบบูรณาการ โครงสร้างทาง

สังคมด้านประวัติศาสตร์ เชื้อชาติ ภาษา และด้านวัฒนธรรม ดังสมการพยากรณ์ที่อธิบายมาแล้วข้างต้น

วัตถุประสงค์ข้อ 3.

จากการวิเคราะห์ทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพสรุปเป็นข้อเสนอแนะประเด็นยุทธศาสตร์ซึ่งอธิบายได้ดังนี้ คือ

(1) การที่เสนอประเด็นวิธีการแบบบูรณาการ น่าจะเป็นเพราะว่าวิธีการทางการเมืองของการนำนโยบายไปปฏิบัติโดยวิธีการแบบบูรณาการ (Integration) คือ การยอมรับความแตกต่างซึ่งกันและกันในด้านต่างๆ โดยตกลงใจที่จะอยู่ร่วมกัน ยอมรับจุดแตกต่างของแต่ละฝ่ายและขณะเดียวกันจุดที่ไม่สามารถเห็นพ้องต้องกันได้ ก็ไม่ถือมาเป็นประเด็นสำคัญทางการเมือง กระบวนการบูรณาการประกอบด้วย ความอดทนอดกลั้น เห็นความแตกต่างเป็นสิ่งปกติ เป็นสิ่งสวยงาม ดึงมาลักษณะเช่นนี้เป็นวิธีการที่เรียกว่า “การประสานประโยชน์” และ “แสวงจุดร่วม สงวนจุดต่าง” โดยหาจุดร่วมที่เป็นประโยชน์และพยายามไม่ยกจุดแตกต่างมาเป็นประเด็น ในทำนองเดียวกันกับประชาคมการสนทนากลุ่มและการสัมภาษณ์ที่มีความเห็นว่า ควรแสวงหาจุดร่วมกับสถานศึกษาเอกชน ภูมิปัญญาท้องถิ่น และผู้นำศาสนา เพื่อเร่งจัดการศึกษาเพื่อความมั่นคงแห่งชาติในชุมชนชายแดนภาคใต้ให้สำเร็จ โดยการจัดการเรียนการสอนทั้งวิชาสามัญ วิชาศาสนา วิชาชีพ และวิชาประวัติศาสตร์ให้เป็นที่ยอมรับของชุมชนอย่างเป็นรูปธรรม สร้างความมั่นใจ ลดภาวะความหวาดระแวงและต้องมีส่วนร่วมจากทุกกลุ่มวัฒนธรรมอย่างเท่าเทียมให้ได้ และ

บริบททางการเมืองต้องทำความเข้าใจโครงสร้างทางสังคม อย่าใช้การผสมกลมกลืนแบบรัฐบาลที่แล้ว อยากให้ใช้แบบบูรณาการ ในส่วนแตกต่างต้องให้ความสำคัญ อย่าไปผสมกลมกลืนให้คนพุทธเป็นมุสลิมหรือมุสลิมเป็นพุทธ

(2) การเสนอให้ประเด็นประวัติศาสตร์ เชื้อชาติ ภาษา วัฒนธรรม ซึ่งเป็นโครงสร้างทางสังคมให้เป็นประเด็นยุทธศาสตร์ เพราะว่าโครงสร้างทางสังคมคือส่วนต่างๆ ที่ประกอบกันเป็นระบบความสัมพันธ์ของสังคมมนุษย์ ส่วนประกอบดังกล่าวจะต้องเป็นเค้าโครงที่ปรากฏในสังคมมนุษย์ทุกๆ สังคม แม้ว่าจะมีรายละเอียดปลีกย่อยแตกต่างกันไปในแต่ละสังคมก็ตาม ดังนั้นโครงสร้างทางสังคม จึงมีความสำคัญในฐานะที่สังคมทุกสังคมจะต้องมีโครงสร้างซึ่งประกอบด้วยหน่วยต่างๆ แต่ละหน่วยต่างทำหน้าที่ประสานกัน ต่างยึดระบบค่านิยมเป็นแนวทางในการปฏิบัติหน้าที่เพื่อความคงอยู่ของสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่ง มิติทางประวัติศาสตร์ เชื้อชาติ ทางภาษา วัฒนธรรมในจังหวัดชายแดนภาคใต้ การวางแผนยุทธศาสตร์ทางการศึกษามีความจำเป็นและควรนำสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม

(3) การเสนอแนะให้โครงสร้างองค์กรการเป็นประเด็นยุทธศาสตร์อาจเป็นเพราะว่ากลยุทธ์สำคัญขององค์กรทางการศึกษานานาชาติในจังหวัดชายแดนภาคใต้ต้องมีการจัดโครงสร้างองค์กรให้ชัดเจน ที่สามารถรองรับการนำแผนพัฒนาไปสู่การปฏิบัติให้สำเร็จได้ ดังประชาคมสนทนากลุ่มอธิบายสนับสนุนว่า ควรมีอำนาจหน้าที่เชิงรุกให้มากขึ้นกว่าเดิม เพื่อเอื้อต่อการปฏิบัติงานสร้างจิตสำนึกความเป็นคนไทยในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ส่วนองค์กรขนาดเล็ก

ควรมีการปรับโครงสร้างองค์กรให้สามารถปฏิบัติงานทั้ง 4 ฝ่ายได้ และมีบทบาทหน้าที่เหมาะสมกับท้องถิ่นจังหวัดชายแดนภาคใต้ แต่ก็มีหลายองค์กรที่จัดบุคลากรไม่ดีเข้าทำงาน ส่งผลให้องค์กรพบกับความล้มเหลวไม่สิ้นสุด ผู้รับผิดชอบระดับสูงควรปรับปรุงโครงสร้างองค์กรให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างเท่าเทียม มีความยุติธรรม คล่องตัว รวดเร็ว มีสายบังคับบัญชาน้อยลงไม่ซับซ้อนทำให้งานประสิทธิภาพมากขึ้น และควรประชาสัมพันธ์ให้เข้าใจทั้งภาครัฐและเอกชนโดยทั่วกันและควรมีโครงสร้างองค์กรที่สามารถดูแลโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามได้อย่างใกล้ชิดและสามารถมีส่วนร่วมในการกำหนดเวลาเรียนวิชาภาษาไทยเพิ่มเติมให้นักเรียนสามารถอ่านออกเขียนได้ให้มากขึ้นแต่บางองค์กรไม่สนใจเข้าร่วมแก้ไขปัญหาคควรจัดโครงสร้างองค์กรที่รับผิดชอบจัดการศึกษาเพื่อความมั่นคงของรัฐขึ้นใหม่ให้มีความเป็นเอกภาพ มีการบูรณาการ และมีอำนาจสั่งการเป็นเขตการศึกษาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ เอื้อและสอดคล้องกับความต้องการพัฒนาการศึกษาของคนในท้องถิ่น โดยแยกจากส่วนกลางอย่างชัดเจน ควบคุมกำกับโดยองค์คณะบุคคล หรือควรจัดตั้งสภาผู้ทรงคุณวุฒิทางศาสนาอิสลามระดับจังหวัด และระดับกลุ่มจังหวัดชายแดนภาคใต้ เพื่อกำหนดแผนนโยบายการจัดการศึกษาของรัฐทั้งรายปีและระยะยาว 5 ปี (การสนทนากลุ่มระหว่างวันที่ 24 ธันวาคม 2552 และวันที่ 5-6 มกราคม 2553 ณ เวทีสัมมนาจังหวัดยะลา นราธิวาส และปัตตานี)

(4) การเสนอให้ยุทธศาสตร์พระราชทาน การเข้าใจเข้าถึงและพัฒนาเป็นประเด็นยุทธศาสตร์อาจสืบเนื่องจากปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้

มีปมใหม่ๆ เพิ่มขึ้นตามวิถีแห่งพัฒนาการของระยะเวลา มีปรากฏการณ์เกิดขึ้นเป็นรายวัน ก็ยิ่งเพิ่มความยุ่งยากและซับซ้อน เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติในการแก้ไขปัญหาเป็นพื้นที่ลำดับแรกของการคิดค้นแนวทางนี้ต่อหน่วยงานทั้งภาครัฐและภาคเอกชนทุกหน่วยงาน รวมทั้งสามารถนำไปประยุกต์ใช้แก้ไขปัญหาทั้งปัญหาสาธารณะและปัญหาชีวิตประจำวันของประชาชนได้ในทุกพื้นที่ของประเทศ ดังที่งานวิชาการได้อธิบายเหตุผลสนับสนุนกันและกันว่า กระแสพระราชดำรัส

“เข้าใจ เข้าถึง และพัฒนา” คือ ปรัชญาการทำงานเพื่อสังคมที่รวมพลังเป็นหนึ่งระหว่างปัญญา (สมอง) จิตวิญญาณ (หัวใจ) และทักษะการบริหารจัดการเพื่อบรรลุคานติ สมานฉันท์ และความเจริญที่ยั่งยืน จึงควรเสนอแนะให้ทั้ง 7 ประเด็นเป็นประเด็นยุทธศาสตร์ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของนโยบายการจัดการศึกษาเพื่อความมั่นคงแห่งชาติในจังหวัดชายแดนภาคใต้

เอกสารอ้างอิง

- ครองชัย หัตถา. (2551). *ประวัติศาสตร์ปัตตานีสันติอ่าวมาจักรลังการสู่กะถึงการปกครอง 7 หัวเมือง*. กรุงเทพฯ: วีพรีน .
- พลุ เดชะรินทร์. (2546). *Balanced Scorecard รู้ลึกในการปฏิบัติ*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิทยาลัยอิสลามศึกษา. (2554). *แหล่งที่มาของอิสลาม*. ค้นเมื่อ 6 พฤศจิกายน 2554 จาก <http://www.cis.psu.ac.th>
- สุรพันธ์ นิเมวัลย์. (2555). *การประยุกต์ใช้ดัชนีสมดุลเพื่อพัฒนาการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง
- เสน่ห์ จัยโต. (2546). “การฝึกอบรมเชิงระบบ: มิติใหม่และกระบวนทัศน์ใหม่”. *วารสารสุขุขทัยธรรมมาธิราช*, 16 (1), 19-31.
- Chung, C., & Kaiser, H. M. (2000). Distribution of generic advertising benefits across participating firms. *American Journal of Agricultural Economics*, 82, 659-664
- Kaplan, R. S. & Norton. D. P. (2004). *Strategy Maps: Converting Intangible Assets into Tangible Outcomes*. Boston : Havard Business School Press.